

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v soboto, 2. junija 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 62.

Otvoritev XI. ljubljanskega velesejma.

Otvoritvena manifestacija gospodarske solidarnosti -- Bodrilna beseda bana dr. Marušiča.

V soboto je naša ožja in širša domovina praznovala praznik dela in podjetnosti. V navzočnosti zastopnika Njegovega Vel. kralja gosp. divizijskega generala Bogoljuba Ilića, in ob častni udeležbi najvišjih predstavnikov oblasti, zastopnikov tujih držav, mest, raznih organizacij, korporacij in društev, je ban Dravske banovine g. dr. Marušič v imenu častnega predsednika velesejma, ministra za trgovino in industrijo, gospoda Juraja Demetrovića otvoril XI. ljubljanski velesejem.

Odlični predstavniki in goste je pozdravil predsednik velesejma veleindustrialec g. Fran Bonač z naslednjim govorom:

»Danes pričanja XI. ljubljanski vzorčni velesejem, in je to 16. prireditelj v teh razstavnih prostorih. Postala je tradicija, da se vrši otvoritev velesejmov na posebno slovesen način, ki naj poudari globoki pomen teh najjačih manifestacij jugoslovanskega gospodarskega življenja.

Spoštljivo pozdravljam zastopnika Nj. Vel. kralja, najvišjega pokrovitelja ljubljanskega velesejma, g. divizijskega generala Bogoljuba Ilića, bana dr. Draga Marušiča, prevzvišenega g. škofa dr. Rožmana, g. podžupana prof. Evgena Jarca, ugledni konzularni zbor z gospodom generalnim konzulom dr. Pleinerom na čelu, visokospoštovane zastopnike naše hrabre vojske, klera, državne uprave in avtonomnih občin.

Iskreno dobrodošlico izrekam predstavnikom industrijskih, trgovskih, obrtnih in kmetijskih korporacij in zbornic, odposlancem Zagrebskega Zbora, članom našega novinarstva in sploh Vas vsem, ki ste danes naši ljubi gostje.

Ljubljanski velesejem stopa v novi deceniji svojega plodnosnega udejstvovanja. Pokazal je s svojimi mnogobrojnimi prireditvami, da Ljubljana hoče in mora obdržati sloves žarišča slovenske kulture in gospodarske inicijative.

Ljubljanski velesejem je naši prerogjeni mladi državi nujna potreba, ker združuje razmetane gospodarske sile, ker je izraz naše življenske moči in krepi tako nade v lepšo in svetlejšo bodočnost.

Ljubljanski velesejem pogloblja gospodarske odnose med posameznimi pokrajinami, poživlja medsebojno trgovino in pospešuje tekmovanje med izdelki domačih obratov in onimi iz inozemstva.

Velesejem s svojo bogato razstavo, plod marljivega dela domačih rok, pa tudi dviga državljansko in stanovsko zavest in baš ta nam je močno potrebna. Čas je, da se naš narod zave, da je svoboden, da ne robuje več na domači grudi. Zavedati se moramo, da smo zdaj svoji gospodje na svoji zemlji, da smo zdravi, za napredkom stremeč narod, katerega je narava obdarila s toliko darovi, da lahko tekmujejo z drugimi zapadnimi narodi v borbi za obstanek. — Ponosni moramo biti, da smo Jugoslovani.

Posledice že več let trajajoče svetovne gospodarske krize čuti tudi naša država dovolj težko, kljub temu, da je pretežno agrarnega značaja. Reči ji moram, da vendar ne gledam z neupanjem v bodočnost. Enotna zakonodaja in žilavo prizadevanje naše vlade, da omili krizo in očisti gospodarstvo, so nam porok, da bomo srečno preživeli tudi sedanje težke čase. Velik korak k

konsolidaciji pomeni nedavno zaključeno zunanje posojilo in zakon o stabilizaciji dinarja.

Narodni gospodarji sicer pravijo, da so velesejmi zrcalo gospodarskega stanja dotične države. Vzlic temu se na-dejam, da bodo kupčijski uspehi na našem velesejmu večji, kot bi jih teoretično dopuščala sedanja splošna gospodarska kriza. Uverjen sem, da bo tudi letošnja razstava pokazala, da so se naši narodno-gospodarski odnosi v preteklem desetletju zelo zboljšali. — Koliko zaslug si je pri tem pridobil Ljubljanski velesejem, bo pokazala objektivna zgodovina. Eno je pa že danes jasno, da tega sejma naše gospodarstvo tudi v bodoče ne bo moglo pogrešati.

Naše nadaljno delo mora roditi tem več uspeha, ker je naš najvišji pokrovitelj sam Nj. Vel. kralj, ki mu je najvišji zakon sreča in blagostanje naroda.

Pozivam Vas, spoštovana gospoda, da zaključite z menoj našemu najvišjemu pokrovitelju Nj. Vel. kralju, trikratni »Zivijo!«

Naj mi bo dovoljeno, da se ob tej priliki iskreno zahvalim našemu vriemu novinarstvu za vso izdatno podporo in pomoč, ki jo je bil deležen Ljubljanski velesejem.

Prosim gospoda bana dr. Draga Marušiča, da otvori XI. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani.

Ban dr. Drago Marušič

je v svojem otvoritvenem govoru dejal:

Ljubljanski velesejem je postal stalna gospodarska institucija Dravske banovine. Dejstvo, da se danes odpira nepretrgoma že enajsto leto, je dokaz ne samo, da na čelu te institucije stoje močje, kateri s smotrenim gospodarskim delom in z vztrajnostjo, ki je predpogoj za vsak uspeh, znajo premagati vse ovire, temveč da je ljubljanski velesejem postal od preke potrebe za metodičen razvoj slovenskega gospodarstva.

Kadar človek stremi gotovemu cilju, do katerega ga vodi dolga in naporna pot, je potrebno, da premeri svoje sile in da si razdeli pot v odseke ter tako od etape do etape neutrudno in vzdržno koraka cilju naproti. Vsaka etapa je dosežen uspeh. Ob vsaki etapi vrže pogled nazaj. Zadoščenje nad doseženim uspehom mu daje svežih sil, da ne omaga na poti, temveč da s podvojenim pogumom spe vedno bližje in bližje cilju.

Tudi cilj gospodarskega udejstvovanja je velik in težak. Gre za srečo in blagostanje naroda. Za dosego tega cilja je potreben stalni napor ter vztrajno htenje. Da na tej poti ne omaganjo, je potrebno, da iz doseženih uspehov črpamo nove pobude za nadaljni napredok. Velesejem je taka etapa, kjer premerimo svoje delo, kjer na podlagi medsebojnega gospodarskega spoznavanja racionaliziramo svoje napore in kjer na podlagi doseženih uspehov črpamo novih sil in nove pobude za nadaljnje gospodarsko delo.

Ljubljanski velesejem je predvsem tudi revija tega, kar je ustvaril slovenski um in kar je zgradila slovenska roka. Očividno je, da mora odsevati vsled tega gospodarsko in socialno strukturo ljudstva, ki živi v Dravski banovini. To ljudstvo živi na lepi zemlji, ki pa, žal, vsled pretežno planinskega značaja nima dovolj zemlje. Zato pa je naš človek

(Nadaljevanje in konec na drugi strani.)

MEDNARODNI NAKAZNIŠKI PROMET S POLJSKO.

Ministrstvo prometa obvešča, da se s 1. junijem t. l. uvede mednarodni nakazniški promet s Poljsko.

Zneski na nakaznicah za Poljsko morajo biti napisani v zlotih in groših (1 zlot — 100 grošev).

Najvišji znesek ene nakaznice za našo državo je 3000 Din, oziroma za Poljsko 470 zlotov.

Na Poljsko se lahko pošiljajo samo navadne nakaznice in sicer za vse pošte.

LETOŠNJI OBČNI ZBOR »DRUŠTVA INDUSTRIJCEV IN VELETRGOVCEV«

v Ljubljani se vrši v ponedeljek dne 8. junija 1931 ob 16. uri v veliki dvorani »Trgovskega doma« v Ljubljani (Gregorčičeva ulica šte. 27) s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Poročilo blagajnika, 4. Poročilo nadzorstva, 5. Poročilo o društvenem delovanju s posebnim ozirom na informacijsko službo in na prizadevanje pri insolvencah (poročila podpredsednik gosp. Stane Vidmar), 6. Volitev društvenega odbora in društvenega nadzorstva (§§ 10. in 15. pravil), 7. Nasveti in pritožbe.

Pred občnim zborom Zveze trgovskih gremijev.

V dneh 6. in 7. junija — v času ljubljanskega velesejma — se bodo zbrali v Ljubljani zastopniki stanovsko organiziranega trgovstva, da bodo prematili gospodarsko stanje, ugotovili vzroke težke depresije in hibe, ki ovirajo gospodarski razvoj, ter začrtali smernice bodočemu organizatoričnemu delu.

Občni zbor te osrednje trgovsko-stanovske organizacije pa naj ne bo le zadostitev formalnosti, ki jo predpisuje zvezna pravila, marveč naj se to zborovanje slovenskega trgovstva razvije v mogočno manifestacijo, ki naj pokaže, da trgovstvo pravilno pojmuje svoje naloge do države in sebe, obenem pa, da tudi prav pojmuje namen svoje stanovske organizacije. To zborovanje našega trgovstva se ne sme izgubiti v malenkostnih debatah; posvečeno mora biti trezni presoji gospodarskih in stanovsko-organizatoričnih vprašanj.

Dvoje glavnih smernic mora začrtati ta občni zbor. Prva je — razviti v bodoče najuspešnejšo gospodarsko pospeševalno delo; druga pa je s prvo v tesni zvezi — spopolniti organizacijo, da bo odgovarjala času in potrebam trgovstva.

Trgovska stanovska organizacija je stala vsa povojna leta v defenzivnem stanju, dosledno boreč se za mnogokrat ogrožene stanovske interese. Glavno njeno delo je obstajalo poleg akcij v pogledu gospodarske in socialno-politične zakonodaje, v borbi za točno izvrševanju obrtnih predpisov. Mnogo se je potratilo sile v borbi proti krošnjarstvu, nepravilnemu trgovanju konzumov in zadrug, posecanju zasebnikov po potnikih in nerazumevanju trgovskih teženj, torej s stvarmi, ki se kljub pisanim zakonom kršijo in ogrožajo eksistenco realnega trgovca. Preko tega moramo mi in merodajne oblasti.

Mi pa stremimo navzgor, k napredku in gospodarskemu podvigu, sporedno z bliskovito naglico, s katero se vr-

ti vse gospodarsko življenje. Za tem ciljem stremeč, je naša naloga, da opozorjamo na hibe in ovire, ki nam ne dopuste razmaha, — ne kot nezadovoljneži in nergači, — marveč kot stan, ki hoče aktivno sodelovati pri gradnji gospodarsko močne Jugoslavije.

To je naš vzvišeni cilj, — v katerem nas mora tudi državna uprava podpirati.

Na občnem zboru se bo razvila debata o fiskalni preobremenitvi, prometnih, zlasti telefonskih zadevah v Dravski banovini, o obrestni meri in drugih aktualnih gospodarskih vprašanjih, ki tvorijo najbitnejše težnje, želje in zahteve slovenskega trgovca.

Posvečeno bo torej to zborovanje resnemu pretresu najaktualnejših zadev, ki se tičejo slovenskega gospodarstva.

Predkonferenca, 6. junija, bo razpravljala o važnih vprašanjih spopolnitve notranje organizacije in začrtala smernice bodočemu delu organizacije v humanitarne, socialnem pogledu ter skrbstvu za strokovno naobrazbo trgovarščaja.

Težki povojni časi so rodili potrebo po stanovski skupnosti, iz katere se je razvila tudi naša osrednja stanovska trgovska organizacija — Zveza trgovskih gremijev, ki združuje v sebi vse stanovsko organizirano trgovstvo.

Rodila pa jo je poleg potrebe tudi želja po napredku, in želja, uveljaviti trgovca v javnem življenju.

Uveljaviti gospodarske težnje, pospeševati vsestranski podvig trgovine, — to je cilj Zveze. In borbeno zasledujoč ta cilj, naj se strne okoli nje armada stanovsko zavednega trgovstva, ki naj 6. in 7. junija z obilno navzočnostjo na zveznem občnem zboru manifestira za uveljavljanje svojih bitnih teženj in ki naj da, nam vsem, nove pobude za složno stanovsko delo!

ZANIMIVO PREDAVANJE O POLOŽAJU NAŠEGA OBRTNISTVA.

Predavanje o gospodarskem položaju slovenskega obrtništva bo podal podpredsednik Zbornice TOI g. Ivan Ogrin prihodnjo nedeljo ob 9. predpoldne po radiu. Isto predavanje bo imel tudi v paviljonu Pospeševalnega urada Zbornice TOI na velesejmu tudi v nedeljo ob 10. uri.

Vsak smotren gospodar čita »Trgovski list«!

BAISSE NA TRGHI SLADKORJA.

Razvoj sladkornih trgov trdi po potih, ki jih ni nihče pričakoval. Upanja na pomoč od Chadbournevega načrta se niso izpolnila in vsi terminski trgi kažejo v zadnjem času stalno gibanje navzdol. Dalje pritiskajo na trg Filipini, ki se hočejo svoje produkcije sedaj znebiti. Splošno pa seveda tudi sladkorni trg občuti splošno deruto na efektnih trgih in neugodni gospodarski položaj, zlasti v U. S. A. Od pričetka aprila dalje so padli tečaji v U. S. A. za več kot za 80 točk, docim so bili evropski trgi bolj trdni.

(Nadaljevanje in konec članka »Otvoritev XI. ljubljanskega velesejma«.)

marljiv in varčen, on racionalno izkorišča gospodarske možnosti, ki mu jih nudi narava. Vodne sile in premog mu omogočajo razvoj trgovine in obrti, v kmetijstvu polagoma prehaja v intenzivno pridelovanje, kjer skuša z izvrstno kakovostjo pridelkov nadoknaditi ono, česar mu pičlo odmerjena zemlja ne dovoljuje pridelovati v veliki količini. Pri vsem tem pa je tudi vidno, da je močna in krepka Jugoslavija neobhodno potrebna slovenskemu gospodarstvu, kakor tudi slovensko gospodarstvo stremi za tem, da bo koristna komponenta pri zgradbi naše ljubljene domovine.

Ljubljanski velesejem je vsled tega tudi dokaz gospodarske solidarnosti in gospodarske vzajemnosti vseh krajev širne Jugoslavije. Končno je on primer gospodarske solidarnosti vseh narodnih slojev in dokaz, da je trajen napredek mogoč samo s harmoničnim sodelovanjem vseh narodnih sil.

Prijetna dolžnost mi je, da v imenu ministra za trgovino in industrijo gosp. Jurija Demetroviča, ki je po državnih poslih zadržan, da osebno otvori velesejem, kakor tudi v svojem imenu čestitam prirediteljem na tem novem velikem delu za gospodarski napredek Dravske banovine. Želim, da bi velesejem prinesel popoln uspeh ne samo v gospodarskem pogledu, temveč tudi v poglobitvi spoznanja naše nerazdružljive solidarnosti v delu za napredek Jugoslavije in naše ljubezni do kralja in domovine.

S temi željami, pooblaščen od ministra trgovine in industrije g. Jurija Demetro-

viča, da ga pri otvoritvi velesejma nadomestujem, proglašam s tem, da je velesejem odprt.

Nato se je vršil pod vodstvom predsednika g. Bonarča in ravnatelja gosp. dr. Dularja pregled velesejma.

Velesejem nudi imponantno sliko. Ugodnega vtisa ne napravljajo samo zunanja slika sejmišča, tudi prireditelji sama je letos izpopolnjena, da je zares prava manifestacija našega gospodarstva. V doslej še nedoseženi popolnosti kaže našo produkcijsko moč in naš gospodarski napredek v vseh panogah, na drugi strani pa je zaradi izredno velike udeležbe inozemskih tvrdk dobila značaj izrazite mednarodne prireditve. Sejmišče je do celja napolnjeno z vsakovrstnimi proizvodi, čeravno obsega 40.000 kv. metrov z devet velikimi razstavnimi objekti in celo vrsto manjših privatnih paviljonov. Razstavlja skoraj 800 tvrdk, od tega ena tretjina inozemskih.

Posebno omembo zaslužijo bogate razstave pohištva, avtomobilov, poljedelskih strojev, težke industrije in tekstilij, dalje velika higijenska razstava in umetniška razstava. Vsak obiskovalec velesejma bo našel dovolj, kar ga bo zanimalo in mu koristilo. Velesejem traja do vključno 8. junija.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Gospodarski blok balkanskih držav in Srednja Evropa.

Beograjska »Politika« priobča od časa do časa članke, ki gredo po širokem pogledu in po strogi stvarnosti daleko preko povprečnosti, tudi zato, ker se ne ozirajo na trenutna razpoloženja ali nerazpoloženja. Avtor teh člankov je v širokih krogih spoštovan jugoslovanski diplomat, ki je k razvoju Jugoslavije v zadnjih letih mnogo pripomogel in kojega mnenje merodajni krogi v Beogradu zmeraj poslušajo. Njegovim izvajanjem sledijo zato v Jugoslaviji z napeto pozornostjo, a jih mora poznati tudi inozemstvo, zlasti ker se pečajo z oblikovanjem vseevropskih odnosov. Priobčili bomo vodilne misli enega njegovih člankov.

Pred vojsko so mislili, da so nasprotstva med balkanskimi državami posledica ljubosumja med velesilami, zlasti med Rusijo in Avstrijo. In še danes obstoji mnenje, da jadrsko balkanske države popolnoma v vodi velesil. Tako je šele pred kratkim pisal »Journal de Genève«, ki velja kot poluradni organ Društva narodov: »Če se bodo jutri Nemčija, Francija in Italija sporazumele, tudi Balkan ne bo pomenil nobene nevarnosti za vojsko več. Dokler pa delajo velesile vsaka na svojo roko, ne bo med balkanskimi deželami nobenega miru in sodelovanja: To mnenje se mora označiti kot vesokoz pomotno. Sicer se pozna nasprotstvo med Francijo in Italijo tudi na Balkanu, a napačno bi bilo, da bi se vsa gibanja na Balkanu spravljal v zvezo s tem nasprotstvom. Mlade balkanske države so imele in imajo svoje občutljivosti, svoje nacionalne predsodke itd. A danes gre za to, da se razmere na Balkanu končno veljavno uredijo in utrdijo; in mnenje, da bo to šele tedaj mogoče, ko se bodo velesile med seboj sporazumele, je že davno opuščeno, zlasti še, ker so na Balkanu spoznali, da takšno fatalistično pojmovanje ovira vsak napredek. »Ni res, da je usoda balkanskih narodov neizbežno navezana na velika nasprotstva med velesilami.« Sicer se bodo odnosi med velesilami poznali zmeraj tudi na Balkanu, a Beograd, Sofija, Bukarest, Atene, Tirana in Ankara že davno niso več igrače na šahovski deski velesil. Sporazum med balkanskimi državami je postal danes neogibna potreba, in ni ravno treba, da bi bila Pariz in Rim zraven.

K takšnemu sporazumu silijo v prvi vrsti neodoljive gospodarske potrebe. Javno mnenje vseh držav se je že bavilo s prizadevanji za osnivanje moč-

nega jugovzhodno-evropskega gospodarskega bloka; pri tem se je sprva mislilo, da so ta prizadevanja vsled odvisnosti balkanskih držav od te ali one velesile obsojena k brezuspešnosti. A svet naj nikar ne prezre, da delajo balkanske države brez ozira na simpatije ali antipatije do te ali one velesile resno na tem, da osnujejo velepoten skupen gospodarski program. Prav tako pomotno je mnenje, da do takšnega programa že zato ne more priti, ker imajo vse balkanske države enako gospodarsko strukturo in ni zato med njimi nobene možnosti medsebojne blagovne izmenjave. »Danes se smatra baš nasprotno enakost eksporta kot glavni temelj za izdelavo skupnega gospodarskega programa in za ureditev gospodarskih odnosov napram industrijskemu zapadu.« Tu gre za 45 milijonov ljudi, kojih naraščanje je vrhotege dvakrat tako hitro kot v državah zahoda; gre torej za rastoče konsumne množice, s katerimi morajo industrijske države pri ureditvi svojega ohromelega gospodarstva resno računati. Zato tudi ni verjetno, da bi zapadne države z neugodnim razpoloženjem sledile gospodarski združitvi Balkana. Gospodarski pomen Balkana se zmeraj bolj in stopajo politični oziri pri tem čimdalje bolj v ozadje. »Mala antanta, ki je kot politična uredba brez dvoma še zmeraj važen činitelj, ni mogla združiti gospodarskih sil. Ta združitev se vrši sedaj brez njenega vplivanja; da, kakor se mnogim zdi, celo v nasprotju z njenimi nameni.«

Glede stališča posameznih velesil je treba sledeče ugotoviti: Italija, ki ji je Mussolini pred kratkim pokazal jugovzhodno Evropo kot cilj njenega gospodarskega razmaha, ne pride na tem polju resno skoraj nič v poštev. Francija bo ostala še vnaprej na Balkanu glavni dajalec denarja, a vse njene finančne usluge ne bodo mogle balkanskim državam pripomoči do prodaje njih pšenice in njih koruze. Tu pride za dolgo dobo v poštev le Srednja Evropa, Nemčija in Avstrija sta daleko največja odjemalca agrarnih produktov Jugovzhodne Evrope; ona odvzame Jugoslaviji tretjino njenih pridelkov, Rumuniji četrtno, Bolgariji in Ogrski polovico. Gospodarska orientacija balkanskih držav mora biti obrnjena zato na Srednjo Evropo; in dunajski bolgarski poslanik Nedkov ima čisto prav z opozorilom, da se mora jugovzhodno-evropskemu agrarnemu bloku kolikor hitro mogoče postaviti

XI. REDNI LETNI OBČNI ZBOR Zvezze trgovskih gremijev za Slovenijo se bo vršil v nedeljo, 7. junija 1931 ob 9. uri dopoldne v dvorani »Trgovskega doma« v Ljubljani (Gregorčičeva ulica) s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Računski zaključek za leto 1930 in poročilo pregledovalcev računov, 4. Proračun in določitev zvezne doklade za leto 1931, 5. Davčna obremenitev, 6. Telefonske prilike v Dravski banovini, 7. Obrestna mera, 8. Resolucije.

V primeru nesklepnosti se vrši po čl. 11 zveznih pravil eno uro pozneje ravnotam z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki pa sklepa veljavno ne glede na število navzočih delegatov. — Vsak zvezni delegat se mora na zveznem zboru izkazati s poverilnico, katero mu izda gremijalno načelstvo, sicer nima pravice glasovanja.

V soboto, 6. junija ob 3. uri popoldne se bo vršila v dvorani »Trgovskega doma« v Ljubljani (Gregorčičeva ulica) predkonferenca zveznih delegatov, ki bo razpravljala o predlogih gremijev za občni zbor, ki so bili vloženi v zmišlu § 12 zveznih pravil.

MEDNARODNI BORZNI INDEKS PADA NAPREJ.

V tednu od 16. do 23. maja se je baisse na svetovnih efektivnih borzah nadaljevala. Zlasti so to občutili New York, Berlin, Amsterdam in Bruselj. Iz vseh indeksov na 12 mednarodnih efektivnih borzah izračunjeni skupni indeks je padel v omenjenem tednu od 59,6 na 58,4 ter je bil s to številko za 17,5 % pod letošnjim maksimumom v pričetku marca. Posamezne borze so kazale sledeče indekse številke, pri čemer je indeks leta 1927 enak 100: Berlin 42,9, London 37,6, Pariz 79,2, Bruselj 44,3, Amsterdam 45,7, Stockholm 62,8, Zürich 67,8, Dunaj 46,7, Budimpešta 53,3, Praga 71,3, Milan 72,8, New York 76,6. New York in Pariz sta imela v pričetku leta 1929 še indeksni številki 137,3 in 156,8 in je torej padec v Parizu dosegel že skoraj polovico indeksa iz leta 1929.

POGAJANJA O OMEJITVI ALUMINIJEVE PRODUKCIJE.

Vsled prodajnih težkoč, ki obstojajo tudi v tej industriji, je pričela francoska aluminijeva industrija pred nekaj časa pogajanja z ameriško Aluminium Co. o omejitvi produkcije in o razdelitvi trgov. Ta pogajanja ob času nedavno se vršivega zborovanja evropskega aluminijevega kartela v Parizu še niso bila zaključena, a jih bodo zopet započeli. Ameriška družba aluminija je bila doslej v ostri konkurenci z evropskim kartelom. Aluminij zaznamuje sedaj nadprodukcijo, prodajne težkoče pa tičijo predvsem v cenah, ki so danes še visoko nad predvojnimi, dočim je pri drugih surovih kovinah baš obratno. Dogovor z Amerikanci bi poleg omejitve produkcije prinesel tudi znižanje cen.

Ljubljanska borza

Tečaj 1. junija 1931.	Povpr. število Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22'815
Berlin 1 M	13'445	13'475
Bruselj 1 belga	—	7'886
Budimpešta 1 pengő	—	9'8921
Curij 100 fr.	1095'30	1098'30
Dunaj 1 šiling	7'9533	7'9833
London 1 funt	—	275'66
New York 1 dolar	—	56'55
Pariz 100 fr.	221'05	223'05
Praga 100 kron	167'52	168'32
Trst 100 lir	295'69	297'69

nasproti srednjeevropski industrijski blok. Edino ti dve veliki gospodarski organizaciji bosta mogli vpostaviti potrebni sporazum in rešiti pred propadom na eni strani agrarni Jugovzhod in na drugi industrijsko Srednjo Evropo. Priprava takšne ureditve gospodarskih sil je prvi namen vseh ministrskih potovanj, iz katerih izvaja drugačne zaključke le želja posameznih časnikov po političnih senzacijah.

Po svetu

Delniški indeks v Nemčiji je bil v tednu od 18. do 23. maja 80,7 proti 83,5 v tednu prej, pri čemer je indeks let 1924-1926 enak 100.

Nazadovanje bombaževе industrije v Avstriji. Položaj bombaževе predilne industrije v Avstriji se je v zadnjih tednih bistveno poslabšal. Normalna kapaciteta bombaževih predilnic v Avstriji je 1.050.000 vreten; v marcu jih je obratovalo 550.000, v maju pa manj kot 500 tisoč, torej niti 50 %. V prvi vrsti je opaziti velik padec v domači prodaji, a tudi eksport je zelo padel: l. 1929. je znašal eksport 14 milij. kg, lani 6,5, letos računajo samo na 4 milijone kg. Vobče se more reči, da je padel konzum na tretjino.

Zunanja trgovina U. S. A., ki je padala že lani, pada tudi letos in sicer v prav izdatni meri, v štirih mesecih po dec. 1930 je padel n. pr. izvoz na 927 mil. dol. proti 1451 milijonom v istih mesecih prejšnjega leta, uvoz na 755 proti 1201.

Gospodarski položaj v Češkoslovaški je bil v zadnjih tednih nekoliko boljši kot v preteklih mesecih; industrija je malo bolj zaposlena, delovni trg je bil olajšan, insolvenčni val se je nalahno ublažil.

Indijska banka je znižala obrestno mero od 7 na 6 %.

Zunanja trgovina Ogrske v aprilu je bila za 16.600.000 pengő pasivna (izvoz 40.500.000, uvoz 57.100.000).

Ceno bakra je mednarodni kartel zopet znižal in sicer na 9,025 cents.

Kreuger je v Rumuniji znižal ceno vžigalic od 3 lejev na 2 leja pri škaticli.

Balkanska konferenca za agrarna vprašanja je bila odprta 27. maja v Sofiji.

Trgovska pogajanja med Rumunijo in Nemčijo se bodo zopet pričela v začetku junija.

»Astrac«, petrolejska družba, je prenesta svojo centralo iz Beograda v Zagreb. Vse v Jugoslaviji delujoče večje petrolejske družbe imajo sedaj svoje centrale v Zagrebu.

Obtok bankovcev v Nemčiji je izkazan s ca. 3750 milijoni mark in je krit v zlatu in kritja zmognih devizah z 68,4 odstotki.

Za varstvo cene žita v Ogrski pripravlja vlada posebne zakonske osnutke. Za pšenico je predvidena cena 20 pengő.

Nemška zveza jeklarjev je, kot beremo, vsled slabih eksportnih cen popolnoma opustila prekomorsko kupčijo in je omejila svoje eksportno delovanje na Holandijo in Švico.

Državni davki Nemčije v mesecu aprilu so nesli 983.400.000 mark.

Mednarodna pogajanja o dušiku v Parizu ne morejo z mesta in ostane definitivna zadovoljiva rešitev še nadalje zelo dvomljiva.

Državni dohodki Bolgarije od 30. aprila 1930 do 1. febr. 1931 so nesli 4583 milijonov levov proti 5710 milijonom v isti dobi prejšnjega leta ali 1127 milijonov oziroma 27 odstotkov manj.

V koncernu I. G. Farben se bo izvršila v bližnjem času zopet pomembna koncentracija.

Nemška industrija bencina je sklenila konvencijo in je zvišala cene za bencin in bencol za 1 pfenig, za mešanice za 2 pfeniga.

Ceno bencina v Angliji so znižale petrolejske družbe za 1 penny pri galoni.

Obdavčenje avtomobilov v Poljski je na novo in enotno urejeno. Za avtomobile domače produkcije velja 40-odstotno znižanje prometnega davka.

Čsl. tovarne lima so se združile v prodajni sindikat v svrhu ureditve prodaje in cen. Izven sindikata sta samo dve manjši podjetji.

Hranilne vloge v Nemčiji so narasle v aprilu na 11.165 milijonov mark.

Industrija umetne svile je letos bolj zaposlena kot je bila v preteklem letu; tako pravi poročilo družbe Glanztstoff.

O novih bogatih najdiščih demantov na otoku Borneo (Nizozemska Indija) se poroča. Zlasti važno je, da so to po veliki večini kamni izredne velikosti; večinoma so 1 do 2-karatni, pogostoma tudi 4 do 9-karatni.

Ferdo Jelenc:

Obratovanje hotela in njegov položaj v gospodarstvu.

4. nadaljevanje.

V poglavju, ki je izšlo v predzadnji številki tega lista, je bilo mesto o hotelskem biroju pokvarjeno do nerazumljivosti. V dotičnem odstavku ima stati za besedo »vestibulu« pika. Potem naj se bere: »Pisarna šefa sprejema se nahaja v vestibulu ter se zove hotelski biro...«

Računska služba in vodstvo hotela. Rekli smo že, da segajo opravila hotelskega biroja ali pisarne sprejemnega šefa dalje, kakor pa meje stanovanjskega obrata, ker obsegajo tudi zadeve, ki se tičejo drugih oddelkov, posebno pa restavrantov. Hotelski biro nosi toraj to svoje ime »hotelski« po pravici, kakor zadeva tudi služba njegovega šefa, to je šefa sprejema v gotovi meri celo hotelsko poslovanje, kajti navsezadnje se gost zaradi prehrane n. pr. ne bo pogajal z glavnim natakarjem ali kuhinjskim šefom, ampak s šefom sprejema.

Kar pa se tiče na vsak način samo šefa sprejema, je računsko služba. Pod računsko službo v posebnem hotelskem pomenu besede razumemo v hotelu obračunavanje dajatev z gosti, katerih ti ne plačajo na licu mesta, n. pr. sobe, v restavrantu zavžitih obrokov, ampak si jih dajo staviti na **končen ali tedenski račun**. Tu moramo reči, da je to načelo doseglo tako izpopolnitev, da gostje sploh ne plačajo nobenih dobavljenih jim uslug sproti, temveč šele v računu (note, account). Gost torej v restavrantu je, si pusti prati telesno perilo v hotelu, telefonira, seveda tudi stanuje, vzame od portirja časopis, ali plača ta zanj poštnino ali avtotakso, ki ga je pripeljala z izleta ali poslovnega opravka, vse to na račun, torej ne da bi bilo gostu potrebno seči v žep. Vse te gostu tekom njegovega bivanja ali tekom tedna izkazane usluge tvorijo toraj postavke gostovega računa, in sicer vsaka pod svojo glavo ali kolono posebej.

Posebno postojanko v gostovskem računu tvorijo tudi portirjevi izdatki za gosta ter se zove ta postavka **vratarjev račun ali razno** (note de concierge, divers). V to postavko se računa tudi raba telefona, za katerega odgovarja vratar.

Vse to zaračunavanje se zove **računska služba** v hotelskem pomenu besede. Gostovske račune kasira **blagajna (caisse)**. Ta blagajna ima lahko samo to opravilo ter oddaja potem, kar inkasira, **glavni ali osrednji blagajni** (caisse centralisatrice), ki je organ hotelskega vodstva ali **ravnateljstva** (direction). Lahko pa služi hotelska blagajna obenem tudi kot osrednja blagajna. S tem se prihrani ena delovna moč, vendar gre to na kvar obratovalnih načel. Seveda sta računovodja (comptable) in blagajnik (caissier) organa, ki formalno kontrolirata šefa sprejema.

Hotelski računi se razlikujejo od trgovskih računov ali faktur v tem, da morajo biti pisani sproti, tako da je treba pri odhodu gosta le še pripisati, kar se mu je morebiti v zadnjem trenutku dobavilo, in potem seštet. V vodoravnem smislu imajo računski formularij toliko glav oziroma kolon, kolikor jer raznih dajatev možnih, kakor: Pension, stan, kurjava, kavna kuhinja, kuhinja, pranje, razno, vratarjev račun. Potem ena kolona za dnevno svoto, potem ena za ono, kar je gost morebiti ta dan plačal, in končno ena za iznos, ki ga je prenesti na račun prihodnjega dne. V navpičnem smislu ima formular za račun 7 do 8 vrst, katerih vsaka je za en dan. Ako se ima račun skleniti radi tega, ker gost odpotuje, zahteva šef sprejema z nadstropja **odhodno poročilo (bulletin de départ)**, ki ima vsebovati še ne bonirane dajatve. S tem sta nadstropna guvernantka in chef d'étage opozorjena ter nosita odgovornost za dajatve, ki bi ostale morebiti nezaračunane.

Dajatve se zaračunajo na podlagi **bonov**. Bon je listek, ki ga izstavi vsak nameščenec, kakor hitro je kakemu gostu kaj dobavil, kar ima ta plačati. S pomočjo indigopapirja se izstavljajo boni v treh izvodih. En izvod se odda tam, odkoder se dajatev dobi, n. pr. v kuhinjo, drugi izvod pa takoj v hotelski biro, da se dajatev tam stavi gostu na račun, tretja pa ostane nastavljenju v zvezku. V restavrantu gre druga kopija v **restavrantno blagajno**, ki pošlje kopijo računa, v slučaju, da gost ne plača — in gost, ki stanuje v hotelu, skoraj nikdar plačal ne bo — hotelskemu biroju. Tudi vratar bo za vsako dajatev gostu, n. p. medmestni telefonski pogovor, in za vsako svoje plačilo za račun kakega gosta izstavil bon in en izvod nemudoma poslal hotelskemu biroju. Tako so gostovi računi v hotelskem biroju lahko vedno à-jour, to se pravi vodeni do zadnje dajatve.

Kakor bomo v poglavju o knjigovodstvu videli, vodi vsak oddelk v knjigovodske namene svojo **obratovalno polo ali knjigo**, ki jo sklne vsako jutro za prejšnji dan, vpisuje pa vanjo sproti na podlagi onih izvodov bona, ki jih je od drugih oddelkov dobil ali sam izstavil. Vidimo torej, da služi en bonov izvod za to, da se more vsaka dajatev takoj zaračunati gostu, ki jo je prejel, en bonov izvod pa za to, da more prizadeti oddelk sestaviti obratovalno polo ali knjigo, ki je podlaga hotelskemu **glavnemu ali finačnemu knjigovodstvu**. Sestavljanje obratovalnih pol ali knjig pa zovemo **obratovalno knjigovodstvo**.

Vodstvo hotelskega podjetja na znotraj in na zunanji pripada **ravnatelju hotela**. Osrednja volja se lahko pretvarja in dejanje na dva načina. Na eni strani imamo takozvani **birokratski sistem**, katerega označuje prizadevanje, da se uredi vse z enega, torej najvišjega mesta. V tem slučaju je vsa odgovornost pri ravnateljstvu, do katerega se imajo oddelki tudi v podrobnostih obračati. Osrednje vodstvo je tu preobremenjeno z detajlnimi vprašnji, hoče iti vsaki malenkosti do kraja, ter obstoja radi tega nevarnost, da izgubi iz vida glavne smerice. Vodja, ki se je temu sistemu zapisal, se obrabi hitro ter prehaja njegova nervoznost v obrat, ne da bi bili gostje pri tem deležni boljše postreže ali se dosegel večji obratovalni uspeh.

Drugi sistem je gibkejši ter se zove **trgovski**. Temeljna poteza tega sistema je širokogrudna delitev odgovornosti in medsebojno zaupanje organov vseh stopenj. Predstojniki oddelkov se vzgajajo k samostojnemu delu s tem, da se jim prepušča odločanje v vseh vprašnji, ki se njih oddelkov tičejo, torej s tem, da se jim odkazuje kolikor mogoče širok delokrog. Namesto kakor pri birokratskem sistemu, odloča tu, seveda pod odgovornostjo, mesto, ki ima dotični posel dejansko izvršiti.

Vendar tudi trgovski sistem ne izključuje **pravilnikov in knjižic o dolžnostih**. K pravilnikom spadajo tudi **hišni redi**, ki se tičejo nastavljenecv in gostov, in **časovniki** za poimensko in časovno razdelitev službe. Kar velja za vedno ali za dalj časa, mora biti ustanovljeno vnaprej, tako da na ono, kar velja samo po sebi, ni treba več misliti, ter se more posvetiti vsa pažnja onemu, kar zahteva vsako opravilo in vsak slučaj posebnega. Dobro je, ako se zadržanje in splošne dolžnosti predoči nastavljenecem pri raznih prikladnih prilikah, posebno pa v delovni pogodbi, kajti gotovo je eno najboljših obratovalnih pripomočkov to, če se more reči, da je vprašanje tam in tam že črno na belem rešeno, in to celó ponovno. S tem seveda ni mišljena kaka zlohotnost. Hotelska služba zahteva od svojih vršilcev toliko samodiscipline in zata-

58. redni občni zbor Trboveljske premogokopne družbe, ki se je vršil dne 1. junija 1931 v Ljubljani pod vodstvom g. predsednika Andre Luqusta, je odobril bilanco za leto 1930 in sklenil izplačati dividendo od 25 Din za delnico, katere kupon št. 18 se bo vnovčeval od 2. junija 1931 naprej v Ljubljani pri družbeni blagajni, pri ekspozituri družbe v Beogradu in Zagrebu ter v inozemstvu pri znanih denarnih zavodih.

Koopatracijo g. Andre Luqusta kot upravnega svetnika je občni zbor soglasno potrdil, odstopivši upravni svetnik g. Jean baron de Bourgoing je bil ponovno izvoljen v upravni svet.

Občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani. Na prvi strani objavljamo dnevni red občnega zbora tega za naše gospodarstvo in za regulacijo kreditnih razmer velevažnega in prezasluzenega društva. Društvo, ki je svoj delokrog po lanskem občnem zboru silno razširilo in je bilo primorano preseliti se v obširnejše prostore v novi »Trgovski dom«, stoji iznova pred razširjenjem svojega delokroga z ozirom na reševanje insolvenčnih zadev in bo posvetovanje na občnem zboru zato bistvene važnosti. Zeleti je zato čim večje udeležbe članstva.

Velesejski katalog. K otvoritvi XI. ljubljanskega velesejskega je izdala anončna in reklamna tvrdka Aloma Company oficijelni sejski katalog. Po svoji razkošni opremi in izčrpnem informativnem značaju celo presega kataloge prejšnjih let. Naslovno risbo je izvršil akad. slikar Ivan Miklavc, vodja grafičnega ateljeja zgoraj omenjene tvrdke. — Ne najdemo zlepa tako skrbno zbrane revije jugoslovanske industrije in obrti, ki predstavlja našo mlado moč na gospodarskem polju, ves njen razvoj in ves njen napredek, z dodatnim pregledom inozemskih razstavljalcev. Zato smo prepričani, da bo ta katalog najvernejši pregled in najboljši kažipot vsem interesantom. Cena vsakega izvoda je Din 10.—, tisk pa je izvršila nadvse okusno Narodna tiskarna v Ljubljani. Zato ta oficijelni katalog radi svoje bogate vsebine in najnižje cene razstavljalcem kot posetnikom XI. ljubljanskega velesejskega najtopleje priporočamo, da pridno segajo po njem.

Trgovski promet med Jugoslavijo in Bolgarijo zelo pada, pa že doslej ni bil velik; v prvem lanskem četrtletju je izvozila Jugoslavija v Bolgarijo 6010 ton blaga v vrednosti 43.100.000 levov, letos samo 118 ton za 3.650.000 livov, uvozila je pa iz Bolgarije lani 5275 ton za 6 milijonov 100.000 levov, letos 184 ton za 2.700.000 levov.

Dobava-prodaja

Nabava 110.000 kom. bakrenih cevč. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje pisмено dražbo za dobavo 110.000 kom. bakrenih cevč. Dražba bo dne 13. julija 1931. ob 11. uri v pisarni poštne direkcije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 42. Jamčevina (10%, ali če je inozemec 20%) se mora položiti najkasneje do 10. ure na dan dražbe pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani, soba št. 41, kjer se lahko vpogledajo in kupijo tudi goji.

javanja, kolikor ju človeška narava teže premore, kakor pri velikem delu drugih človeških udejstvanj, ter bodo vsled tega pri ravnanju s hotelskim osebjem med drugimi tudi vzgojeslovni momenti igrali večjo vlogo, kakor drugod. Poleg tega se da delo posameznega nastavljenca težko preceniti ter prihaja do veljave le delo vseh nastavljenecv kot zbora. Za uspeh takega dela potrebni zborni duh pa je treba privzgojiti, za kar ni boljšega kakor česti nagovori in sklicevanje na pravilnik. Skratka, hotelska služba mora biti organizirana po istih načelih kakor vojaška.

V prihodnjem poglavju se bomo seznanili z glavnimi potezami obratovanja jedilnega oddelka, to je restavrantu in kuhinje.

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Rožna dolina pri Ljubljani.

Besedilo: Kresal Pavel, družba z o. z.

Obratni predmet družbe je izvrševanje plesarske, sobo- in črkoslikarske obrti, nakupovanje potrebnih surovin in orodja.

Družbena pogodba z dne 1. maja 1931. Družba je ustanovljena za nedoločen čas.

Višina osnovne glavnice Din 20.000.—. Na to vplačani zneski v gotovini: dinarjev 20.000.—.

Poslovodje: Kresal Pavel, pleskar, Rožna dolina, c. V/20; Polenšek Lovro, mizar, Rožna dolina, c. VII/19; Šetina Egidi, slikarski mojster, Ljubljana, Celovška cesta št. 41.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 9. maja 1931.

(Firm. 442/31 — Rg C IV. 280/1)

*

Sedež: Bohinjska Bistrica.

Besedilo: »Triglav-avto«, družba z o. z.

Obratni predmet: obratovanje prevajanje z vsakovrstnimi avtomobili v Sloveniji, posebno na Gorenjskem in poglavito v Bohinju in njega okolici. V ta namen pridobiva in izvršuje družba tudi koncesijo za vožnje pasažirjev po občasnem voznem redu od kraja do kraja, tako tudi proti naročilu, dalje tudi za vožnje tovorov in za blagovni promet.

Družbena pogodba z dne 30. aprila 1931. Doba družbe ni določena na gotov čas.

Višina osnovne glavnice: dinarjev 60.000.—.

Na to vplačani zneski v gotovini: dinarjev 60.000.—.

Poslovodja: Arh Franc, posestnik, Bohinjska Bistrica 74. Namestnik poslovodje: Arh Janez, posestnik v Bohinjski Bistrici 85.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 9. maja 1931.

(Firm. 430/31 — Rg C IV. 279/1)

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Tehniški biro ing. Emil Fiedler.

Obratni predmet: trgovska agentura. Imetnik: Ing. Fiedler Emil, v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 4.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 9. maja 1931.

(Firm. 441 — Rg A VII 57/1)

*

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: »Union«, hotelska in stavbinska d. d. v Ljubljani.

Vsled smrti se izbriše upravni svetnik Mazovec Ivan, vpiše pa upravni svetnik dr. Logar Franc, banski svetnik v Ljubljani.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 2. maja 1931.

(Firm. 421 — Rg B I 21/44)

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani

MERCINA IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO
GLAVNO ZASTOPSTVO IN SAMOPRODAJA
ZA SLOVENIJO VSEH IZDELKOV TOVARNE
ZA DOKUMENTNI IN KARTNI PAPIR
BRATJE PIATNIK • • RADEČE

LJUBLJANA • KOLODVORSKA ULICA 3

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

Brušena in nebrušena stekla vseh vrst

Marmornato steklo v najlepših barvah priporoča

KRISTAL

D. D. tovarna ogledal in brušena stekla - edino čisto domače podjetje

Centrala: Maribor, Koroška cesta 32

Podružnice:

Ljubljana VII, Medvedova cesta 38

Split, Zrinjska ulica 6

Popravljajo se
tudi stara motna
ogledala

Kartotečni sistem

»AGRIPPA«

 v obliki knjige

Nudi:

Pridobitev na čas
Največjo sigurnost
Najhitrejšo kontrolo
Popoln red
Prihranek na prostoru
Ugodno shranitev knjig v ognjavar-
nih blagajnah

Odstranjuje:

Napačno odložitve in zmešnjavo
Izgubo listov
Napake
Zamudno iskanje

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

M. TIČAR, Ljubljana

Prospekti brezplačno!

Na velesojmu obiščite paviljon „H“ 313

Veletrgovina

A. Šarabon

Ljubljana

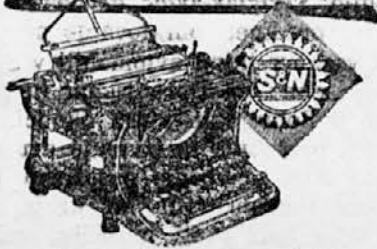
priporoča

Specerijsko blago

raznoverstno žganje,
moko in deželne pri-
delke - Raznoverstno
rudniško vodo

Lastna pržarna za
kavo in mlin za diše-
ve z elektr. obratom
čimiki na razpolago!

Ideal

Ustanovljeno leta 1906.

Najboljši stroji! Vsak kupec najboljša referenca
Tudi na obroke dobavi trdka

The Rex Co.

Ljubljana

Gradišče 10

Telefon
2268

Zagreb

Sajmište 56

Erika

Ustanovljeno leta 1906.

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z o. z.

Ljubljana

nudi najfinejši in naj-
okusnejši namizni kis
iz pristnega vina. Teh-
nično in higijenično
najmoderneje urejena
kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

KLIŠEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah

izvršuje

najsolidnejše

klišarna

ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

KASTELIC in DRUG

trgovina s papirjem na veliko

LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 31. 9

pridržite levo

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Združenih papirnic Vevče, Gorjane in
Medvode d. d. v Ljubljani in Sladko-
gorske tovarne papirja in lepenke
d. z o. z., Sladki vrh

Trgovci! Oglašajte v „TRGOVSKEM LISTU“!

T

Knjige, časopise, računalniške, vtičnike, tabele, listke,
letake, naročilnice v tiskani in poljubni velikosti, barvne
ceste kakor tudi vse druge tiskovine dobavljamo hitro in po zmeranih
cenah

TISKARNA MERKUR

Ljubljana, Gregorčičeva 23

Lastna
knjiž-
nica